

Is het dan ten slotte niet de vraag of Hij door zijn woord in iederen kring, op ieder gebied des levens zal heerschen?

Wie Christus Koning noemt mag niet nalaten, als Jonathan, den vrede te verstoren, die het recht van zijn meester verkort.

Christus laat zich kruisigen. Verbannen, nooit.

Of dit de drijfkracht van het Christelijk beginsel is, vraagt ge?

Indien dit anders ware, het heidensche Rome zou niet reeds ten tijde van Nero zijne beste burgers hebben vervolgd.

De meesteres der wereld wist het wel, dat de belijdenis van den Christus naar de schriften niets minder inhield, dan den eisch, dat zij van de heerschappij der wereld ten bate van den gekruiste afstand zou doen, en zoowel de uitoefening van het gezag, als de bepaling van het recht, zoowel de beschikking over het lot der wijsbegeerte als de bescherming der wetenschap en de aanwending van de kunst aan Hem zou overlaten. (6)

Bedriegen wij ons niet M. H! Persoonlijke, godsdienstige vrijheid is voor den Christen nog niet voldoende.

Daar ligt de geschiedenis van 18 eeuwen.

Dat zij spreke!

Heeft het Christelijk geloof het Heidendom, alleen voor zoover het afgoderij was bestreden? Waarlijk niet. Het heeft de heidensche beginselen op ieder terrein, in de gezelschapskamer, op de markt, in de raadzaal, in de school, zoowel als in den tempel vervolgd en uit hun laatsten schuilhoek verdreven. (7)

In de gravure, die ons eene voorstelling geeft van het Coliseum, waar de menigte voor het laatst was saamgevoeld, om zich aan het wreede spel der kampvechters te vergapen, wordt ons een dienaar van Christus voor oogen gesteld, die zich op deze plaats, waar het heidendom stand hield, toen het bijna overal was verdreven, liet vinden, om in naam des Konings aan de ingewortelde gewoonte, die in strijd was met den geest van het Evangelie, een einde te maken.

Gij ziet daar een monnik, het toonbeeld van ernst en van